

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 19ης Φεβρουαρίου 2003

σχετικά με τις αιτήσεις προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο 49,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβενία και η Σλοβακία έχουν υποβάλει αιτήσεις προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- (2) Η Επιτροπή, στη γνώμη της 30ής Ιουνίου 1993 για την Κυπριακή Δημοκρατία και τη Μάλτα (για τη Μάλτα αναθεωρήθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 1999), και της 15ης Ιουλίου 1997 για την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία, είχε ήδη την ευκαιρία να εκφράσει την άποψή της για συγκεκριμένες βασικές πτυχές των προβλημάτων που προκύπτουν σε σχέση με τις εν λόγω αιτήσεις προσχώρησης.
- (3) Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης, τον Δεκέμβριο 1993, καθορίστηκαν για πρώτη φορά τα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια προσχώρησης, καθώς και τα κριτήρια σχετικά με το κεκτημένο, επί των οποίων βασίστηκαν τόσο η διαδικασία προσχώρησης όσο και οι περιοδικές αξιολογήσεις που εκπόνησε η Επιτροπή για την πρόοδο των υποψηφίων κρατών. Τα πολιτικά κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα υποψήφια κράτη είναι η σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα του ανθρώπου καθώς και ο σεβασμός και η προστασία των μειονοτήτων· τα κριτήρια αυτά κατοχυρώνονται ως θεσμικές αρχές στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και υπογραμμίζονται στον χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα οικονομικά κριτήρια συνίστανται στην ύπαρξη οικονομίας αγοράς που να λειτουργεί, καθώς και στην ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς που υφίστανται στο εσωτερικό της Ένωσης. Το κριτήριο σχετικά με το κεκτημένο αφορά την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους που προκύπτουν από τη νομοθεσία της Ένωσης, από το κοινοτικό κεκτημένο, περιλαμβανομένης και της προσχώρησης στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.
- (4) Οι όροι προσχώρησης των κρατών αυτών και οι προσαρμογές των συνθηκών που υπαγορεύτηκαν από την προσχώρησή τους έχουν αποτελέσει το αντικείμενο διαπραγματεύσεων σε διασκέψεις μεταξύ των κρατών μελών και των υποψηφίων κρατών.
- (5) Η Επιτροπή, στο έγγραφο στρατηγικής της και στην έκθεση προόδου προς την προσχώρηση κάθε μίας εκ των υποψηφίων χωρών, που εξέδωσε στις 9 Οκτωβρίου 2002, ανέφερε ότι η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβενία και η Σλοβακία πληρούν τα πολιτικά κριτήρια του μέλους και ότι θα έχουν εκπληρώσει τα οικονομικά κριτήρια και τα κριτήρια που υπαγορεύει το κεκτημένο και, κατά συνέπεια, θα είναι έτοιμες να καταστούν πλήρη μέλη από τις αρχές του 2004· βάσει αυτών, η Επιτροπή συνέστησε την περάτωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τις χώρες αυτές μέχρι το τέλος του 2002, ώστε η συνθήκη προσχώρησης να υπογραφεί την άνοιξη του 2003.
- (6) Οι προαναφερθείσες διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης στις 13 Δεκεμβρίου 2002, και είναι προφανές ότι οι συμφωνηθείσες διατάξεις είναι δίκαιες και ορθές· με τον τρόπο αυτό, η διεύρυνση, ενώ διατηρεί την εσωτερική συνοχή και τον δυναμισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παράλληλα δημιουργεί και τις προοπτικές πληρέστερης συμμετοχής της Ένωσης στην ανάπτυξη διεθνών σχέσεων.
- (7) Η Επιτροπή ευελπιστεί ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα προσχωρήσει μία Κύπρος επανενωμένη βάσει μιας συνολικής διευθέτησης, γεγονός που θα αποτελέσει το βέλτιστο αποτέλεσμα για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (8) Στο βαθμό που η συνθήκη προσχώρησης υιοθετεί και μεταφέρει σε μία Ένωση των 25 τις αρχές που διέπουν τη θεσμική ισορροπία της Ένωσης των 15, οι αρχές αυτές είναι αποδεκτές μέχρις ότου τεθούν σε εφαρμογή οι διατάξεις που θα προκύψουν από τη διακυβερνητική διάσκεψη που προβλέπεται στη διακήρυξη για το μέλλον της Ένωσης και που επισυνάπτεται στη συνθήκη της Νίκαιας.
- (9) Προσχωρώντας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι υποψήφιας χώρες αποδέχονται, άνευ επιφυλάξεων, τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και όλους τους στόχους της, όλες τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί από την έναρξη ισχύος των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και όλες τις επιλογές που αποφασίζονται όσον αφορά την εξέλιξη και την ενίσχυση των Κοινοτήτων και της Ένωσης.
- (10) Με τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει διαμορφωθεί μία έννομη τάξη με συγκεκριμένα θεμελιώδη χαρακτηριστικά όπως, για παράδειγμα, ότι ορισμένες από τις διατάξεις των συνθηκών αυτών και ορισμένες πράξεις που έχουν εγκριθεί από τα θεσμικά όργανα είναι άμεσα εφαρμοστέες, ότι η κοινοτική νομοθεσία υπερισχύει των εθνικών διατάξεων που ενδεχομένως δεν συμβιβάζονται με αυτήν, και ότι υπάρχουν διαδικασίες που διασφαλίζουν την ομοιόμορφη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας· η προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση προϋποθέτει την αναγνώριση της δεσμευτικής φύσης των κανόνων αυτών, η τήρηση των οποίων είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η ενότητα της κοινοτικής νομοθεσίας.
- (11) Η Επιτροπή ζητά από τα υποψήφια κράτη να προχωρήσουν με αποφασιστικότητα στις βελτιώσεις που εξακολουθούν να απαιτούνται όσον αφορά, αφενός, τα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα πλήρη μέλη και, αφετέρου, την έγκριση, την εφαρμογή και την τήρηση του κεκτημένου· η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί την εφαρμογή των δεσμεύσεων και των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει τα υποψήφια κράτη, και θα τα συνδράμει με όλα τα διαθέσιμα μέσα.
- (12) Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να ενισχυθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των λαών της, με παράλληλο σεβασμό της ιστορίας τους, της κουλτούρας τους και των παραδόσεών τους.
- (13) Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας, θα εδραιώσει περαιτέρω την ειρήνη και την ελευθερία στην Ευρώπη.
- (14) Η διεύρυνση είναι μία συνεχής, πολύπλευρη και μη αναστρέψιμη διαδικασία· οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία πρέπει να συνεχιστούν βάσει των ίδιων αρχών που ίσχυαν κατά τις μέχρι τώρα διαπραγματεύσεις, ενώ δεν πρέπει να αμφισβητηθούν τα αποτελέσματα που έχουν ήδη επιτευχθεί κατά τις διαπραγματεύσεις αυτές.

ΕΚΔΙΔΕΙ ΕΥΝΟΪΚΗ ΓΝΩΜΗ:

για την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Η παρούσα γνώμη απευθύνεται στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βρυξέλλες, 19 Φεβρουαρίου 2003.

Günter VERHEUGEN
Επίτροπος αρμόδιος για τη διεύρυνση

Για την Επιτροπή
Romano PRODI
Πρόεδρος